

Nota de Premsa**4 de setembre de 2007****El Síndic recomana un nou pla de creació de places públiques d'escola bressol i la millora de les condicions d'accés**

Proposa una taxa d'escolarització pública mínima obligatòria per als infants de 0 a 3 anys

El síndic de greuges, Rafael Ribó, ha recomanat la definició d'un nou pla de creació de places públiques d'escola bressol per al període 2008-2012 que doni continuïtat al pla vigent i que es plantegi objectius d'escolarització superiors als compromesos fins ara (municipis de fins a 20.000 habitants, més del 30%, municipis de 20.000 a 50.000 habitants, més del 25%, i municipis de més de 50.000 habitants, més del 20%.)

També ha suggerit una taxa pública mínima obligatòria de places d'escola bressol i llars d'infants públiques, per posar fi a l'actual manca de places. Malgrat el pla vigent de creació de 30.000 places durant el període 2004-2008, engegat pel Govern, la demanda de places continua sent superior a l'oferta i tot fa pensar que a curt termini no es canviarà la tendència, atesos alguns indicadors com ara l'augment de la natalitat o l'increment de la taxa d'activitat femenina.

A diferència del primer, el nou pla hauria de tenir en consideració les dades reals sobre la demanda existent no coberta. El reconeixement de la demanda no satisfeta és important per planificar l'oferta de places i implicar les administracions competents en la gestió de les necessitats existents. Rafael Ribó i l'adjunt per a la Defensa dels Drets dels Infants, Xavier Bonal, han fet aquesta proposta en el transcurs de la presentació de l'informe extraordinari "L'escolarització de 0 a 3 anys a Catalunya", que han lliurat avui al president del Parlament, Ernest Benach.

Necessitat de millorar les condicions d'accés

L'informe posa de manifest l'existència de desigualtats socials en l'accés a l'educació i constata que els infants de famílies amb més capital cultural i econòmic són els que estan més escolaritzats. La falta d'oferta de places públiques i els costos de les llars d'infants expliquen aquestes desigualtats.

El Síndic proposa la incorporació de nous criteris d'admissió i de barem per reduir la desigualtat d'accés en aquesta etapa educativa. Per fer-ho, recomana analitzar les necessitats i l'accessibilitat dels grups socials amb un risc d'exclusió més alt. També suggereix incorporar criteris que prioritzin l'accés de les famílies monoparentals, com ja tenen les famílies nombroses, i establir el criteri d'accés de renda que abasti una proporció més alta de la població que experimenta dificultats econòmiques.

A més, caldria que el Departament d'Educació assumís un control més alt dels criteris d'accés, i que aquests estiguessin unificats en tots els municipis, ja que de vegades els ajuntaments competents incorporen criteris propis, com la necessitat d'estar empadronat en la localitat durant un nombre determinat d'anys, que no beneficien l'accés equitatiu a l'oferta.

Finalment, el Síndic proposa reforçar les polítiques de suport econòmic a les famílies amb dificultat d'accés. En el sector públic les famílies assumeixen al voltant del 30% del cost de funcionament de l'activitat, la qual cosa comporta pagar quotes anuals mitjanes estimades de 2.172 euros per infant (inclòs el servei de menjador). Per al 50% de les famílies catalanes aquestes quotes representarien més del 10% del seus ingressos familiars per cada fill escolaritzat. En molts municipis no hi ha beques ni ajuts per als grups socials amb menys oportunitats econòmiques. La falta d'oferta suficient no solament deixa els nens sense centre, sinó que redueix les oportunitats de conciliar la vida laboral i familiar dels pares.

Les desigualtats territorials a l'accessibilitat a l'oferta educativa

El nou pla i la taxa d'escolarització haurien d'ajudar no solament a incrementar els nivells d'escolarització, sinó a reduir de forma substancial les desigualtats territorials existents. En general les comarques urbanes situades a la regió metropolitana de Barcelona, el Tarragonès, el Baix i l'Alt Penedès presenten una taxa d'escolarització mitjana-baixa, (31%) amb dèficits estructurals d'oferta pública.

Pel que fa a les comarques rurals, en canvi, hi ha una diferència més gran entre elles : algunes comarques (la Garrotxa, el Ripollès, el Berguedà, l'Alta Ribagorça, el Pallars Sobirà, les Garrigues i la Conca de Barberà) presenten una oferta pública consistent i amb taxes d'escolarització properes al 50% i d'altres es troben per sota del 20%, com ara el Montsià, el Priorat, la Terra Alta, la Noguera, el Solsonès, l'Alt Empordà, Osona o la Selva.

El Departament d'Educació com a òrgan central del sistema

Tot i que els serveis d'atenció a la primera infància són serveis de proximitat i han de ser oferts pels ajuntaments, cal un protagonisme clar del Departament d'Educació a l'hora de vetllar per la qualitat i l'equitat d'aquests serveis. Aquest protagonisme del Departament és especialment necessari en un context de diversitat en les economies municipals, de provisió de serveis molt desiguals, de dispersió territorial, de presència de centres privats amb característiques diferents i de condicions de treball disperses.

En aquest context, els recursos normalitzats sovint no són suficients per garantir la gestió adequada de la diversitat existent, com passa amb les necessitats educatives especials. L'informe del Síndic insisteix en la importància de promoure la plena integració de l'educació infantil de primer cycle al sistema educatiu, de manera que les escoles bressol puguin accedir als recursos i els serveis de suport a l'escolarització de l'Administració educativa. No n'hi ha prou amb l'autorització o el finançament parcial dels centres. Cal, a més, assegurar polítiques d'acompanyament del procés de descentralització i de les iniciatives municipals que proveeixin serveis de suport, vetllin per les condicions d'oferta i en garanteixin la inspecció regular.

Més rigor en el compliment de la normativa

Algunes escoles bressol encara no compleixen els requeriments legals pel que fa a les ràtios de professionals i d'infants per grup (que van dels 8 alumnes fins als 20, en funció de l'edat dels nens) i amb relació a la qualificació del personal.

A més, una de les reivindicacions més importants dels professionals del sector fa referència a la reducció del nombre d'infants per grup requerit per la llei. El Síndic també recomana una normativa més exigent en aquest sentit que estableixi unes ràtios per aula inferiors a les actuals, mesura que afavoriria la qualitat del servei.

Pel que fa a la qualificació del professionals del sector, proposa augmentar la proporció de mestres i equiparar els requisits de qualificació del personal de l'educació infantil de primer cicle a la resta d'etapes educatives.

Millora de les condicions de treball dels professionals

Cal eliminar les desigualtats que pateixen els professionals del primer cicle d'educació infantil en comparació amb els de la resta d'etapes educatives, que s'expliquen pel dèficit de reconeixement educatiu d'aquesta etapa. En aquest sentit, es recomana equiparar les condicions salarials i horàries dels professionals del primer cicle d'educació infantil amb les dels de segon cicle.

A més, s'ha de promoure el diàleg entre els agents socials per millorar les condicions salarials i horàries que estableix el conveni col·lectiu del sector d'ensenyament privat per minimitzar les desigualtats amb els professionals del sector públic.

També convé reduir les desigualtats entre els professionals, derivades de l'externalització de la gestió del servei. El Síndic recomana incorporar en el plec de clàusules mecanismes de control sobre les condicions de treball en els processos de subcontractació. En aquesta mateixa línia, els convenis establerts pels ajuntaments són molt desiguals.

Regulació i inspecció de centres no autoritzats

Com ja ha dit en nombroses ocasions, el Síndic torna a insistir en la tasca d'inspecció i control que ha de dur a terme el Departament d'Educació pel que fa a l'oferta de serveis que funcionen de forma equivalent a les escoles bressol i llars d'infants sota diferents noms, com ara ludoteques, que no tenen l'autorització administrativa. En aquest sentit el Síndic recomana desenvolupar les mesures legislatives pertinents per tal que aquests centres estiguin obligats a ser autoritzats pel departament, i posar fi a l'actual situació d'al·legalitat. □